

اثربخشی آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع راهنمایی

Effectiveness of Social Problem Solving Strategies Training on Self-esteem in Second Grades of Guidance Schools Female Students

Azam A. Hosseini Kafi Abadi, M.A.*

Yazd Education Organization

Morteza Omidian, Ph.D.

Shahid Chamran University of Ahvaz

اعظم‌السادات حسینی کافی آبادی

اداره کل آموزش و پرورش استان یزد

دکتر مرتضی امیدیان

دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده: این پژوهش، با هدف بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان شهر یزد انجام شد. روش پژوهش، نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون و با گروه آزمایش، گروه کنترل (بدون مداخله)، و پلاسیبوی روان‌شناختی (مداخله‌ای جز راهبردهای حل مسئله اجتماعی) بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع راهنمایی شهر یزد تشکیل می‌دادند که در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۱ مشغول به تحصیل بودند. نمونه پژوهش ۶۷ نفر بود (۲۰ نفر آزمایش، ۲۷ نفر پلاسیبوی روان‌شناختی، و ۲۰ نفر کنترل) که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در متغیر عزت‌نفس از هر سه گروه پیش‌آزمون به عمل آمد. سپس، گروه آزمایش در ده جلسه ۶۰ دقیقه‌ای تحت آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی قرار گرفتند. پس از اعمال مداخله آزمایشی، از هر سه گروه پس‌آزمون به عمل آمد. جهت سنجش عزت‌نفس از پرسشنامه عزت‌نفس کوپر - اسمیت استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس یک‌راهه و آزمون تعقیبی بن‌فرونی نشان دادند پس از مداخله، در مقایسه با گروه کنترل و پلاسیبو، میانگین تعدیل‌شده نمره‌های عزت‌نفس در سطح $P < 0.001$ و خرده‌مقیاس‌های آن، عزت‌نفس کلی و عزت‌نفس تحصیلی دانش‌آموزان گروه آزمایش افزایش یافته است، اما پس از مداخله، میانگین تعدیل‌شده نمره‌های عزت‌نفس اجتماعی و عزت‌نفس خانوادگی دانش‌آموزان گروه آزمایش افزایش نیافته است. نتیجه آنکه، با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی موجب افزایش عزت‌نفس شده است. بنابراین، از این روش می‌توان به‌منزله یکی از روش‌های احتمالی افزایش عزت‌نفس در دوران حساس بلوغ استفاده کرد.

Abstract: This study aimed to investigate the effectiveness of training social problem solving strategies on self-esteem in second-grade guidance schools female students in Yazd. The research design was quasi-experimental with pre-test, post-test, and control group. (Without intervention) and psychological placebo group (except for intervention of social problem solving strategies). The population in this study comprised of second-grade guidance school female students in Yazd who were enrolled in school year 2012-2013. The sample of this study consisted of 67 students who were selected using multistage random cluster sampling and were assigned in three groups (experimental: N=20, control: N=20, and psychological placebo: N=27). As for self-esteem a pre-test was performed in all the experimental, control and placebo groups. Social problem solving strategies training was performed on experimental group in 10 sessions 60 minutes each. Following the experimental intervention, self-esteem of the three groups were measured again. Cooper Smith Self-esteem Inventory was used for measuring self-esteem. Analysis of covariance and Bonferroni Post hoc test were used to check the results. The results showed that in the experimental group social problem solving strategies training increased adjusted mean scores of self-esteem scores ($P < 0.001$) and mean scores on the subscales of self-esteem, including total self-esteem and educational self-esteem, were increased. But this intervention could not increase adjusted mean scores of family self-esteem and social self-esteem. According to the research findings, social problem solving strategies training increased self-esteem. So this method can be used as one of the possible ways to increase self-esteem in the critical period of puberty.

کلیدواژه‌ها: آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی؛ عزت‌نفس؛ دانش‌آموزان

Keywords: social problem solving strategies training; self-esteem; students

صفحات ۷۰-۸۵